

śmiertelność — słowem wiarę chrześcijańską. Potem stało się to cytowaniem urywków z literatury (*motta cmentarne*), rzadko kiedy samorodną twórczością ludową, a wreszcie — jeśli jeszcze się z tym spotykamy, to są to częstokroć mało mówiące cukierkowane zwroty. Zadaniem duszpasterstwa liturgicznego będzie poddawać ludziom wzory, propagować dobre przykłady, piętnować mierne i złe. Ale nie mamy takiego zbioru katolickiej epigrafiki cmentarnej (warto wspomnieć propozycje ks. Billerta w RBL z 1972 r. ss. 100). Książka Kolbuszewskiego uprzytamnia nam to ważne zadanie.

Jakże chrześcijański akcent zawiera się w napisie-wierszu Marii Kopnickiej „Na cmentarzu”, umieszczonym na jej grobowcu na cmentarzu Łyczakowskim we Lwowie:

„Proście wy Boga o takie mogiły,
które leż nie chcą ni skarg, ni żałości,
lecz dają sercom moc czynu, zdrój siły
na dzień przyszłości...”

Kraków

KS. JERZY CHMIEL

Zwycięzca śmierci. Teksty liturgiczne i komentarz na Wielki Tydzień i Oktawę Wielkanocną. Wyd. Św. Krzyża, Opole 1984.

Nieodżałowanej pamięci ks. prof. Wacław Schenk, liturgista-naukowiec i liturgista-duszpasterz, wychował sobie w diecezji opolskiej następcę w osobie ks. dra Helmuta Sobeczki, który praktycznie patrząc na potrzeby duszpasterstwa liturgicznego podjął się zredagowania i skomentowania tekstów i śpiewów obrzędów wielkotygodniowych. Jakże to jest ważne dla przygotowania liturgii parafialnej Triduum Paschalnego, które przecież jest „szczytem całego roku liturgicznego”. Dlatego ukazała się książeczka podręczna o formacie 11 × 16 cm w nakładzie 50 tys. egzemplarzy, mająca być pomocą dla lektorów, komentatorów i różnych zespołów śpiewaczych przygotowujących liturgię parafialną w Wielkim Tygodniu, a także dla wszystkich, którzy pragną głębiej przeżyć misterium paschalne.

Opracowanie muzyczne H. Prochoty dostarcza jasnego zapisu nutowego (szkoda, że nie ma melodii ujednoliconych w całej Polsce!), opracowanie graficzne — dwubarwne i przyjemne — jest dziełem ks. P. Maniurki.

Modlitewnik obejmuje: 1. teksty obrzędów Wielkiego Czwartku, Piątku i Soboty, Niedzieli Wielkanocnej i dni Oktawy Wielkanocnej; 2. Dodatek z pieśniami o męce Pańskiej i pieśniami wielkanocnymi; 3. Liturgię godzin.

Całość została wydana w serii Materiałów duszpasterskich Diecezjalnego Instytutu Pastoralnego w Opolu, który figuruje jako filia KUL-u. Numer 1 serii każe spodziewać się następnych tomików tej praktycznej i potrzebnej inicjatywy edytorskiej.

Kraków

MARIAN FULAR

ELŻBIETA ANNA ŁUBIŃSKA, *Salamandra*, Wyd. Literackie, Kraków—
—Wrocław 1986, ss. 280.

Recenzowana książka należy do literatury faktu — faktu cierpienia. Książkę bowiem napisała osoba chora, która od dzieciństwa (autorka zachorowała, gdy miała trzy i pół roku) przebywa na wózku inwalidzkim. Książka jest dedykowana przez autorkę ludziom zdrowym, „którzy jeszcze

nie zetknęli się bezpośrednio z chorym i jego cierpieniem". Tę książkę-pamiętnik powinni przeczytać zwłaszcza ci, którzy zajmują się duszpasterstwem chorych i akcją charytatywną. Jakże pouczająca lektura! Wiele cennych uwag na temat życia duchowego i przeżyć religijnych człowieka chorego. Zwłaszcza godne uwagi jest przedstawienie uczestnictwa chorych w liturgii w ramach społeczności, która przychodzi z pomocą cierpiącym. Może to być komentarz „z pierwszej ręki” — jeśli tak można się wyrazić — do listu apostołskiego Jana Pawła II o chrześcijańskim sensie ludzkiego cierpienia *Salvifici doloris*.

Kraków

MARIAN FULAR

UWAGA PRENUMERATORZY

Prenumerata dwumiesięcznika „RUCH BIBLIJNY I LITURGICZNY” została podniesiona do 600 zł na rok. Prosimy o przesłanie dopłaty za rok 1987. Cena jednego zeszytu wynosi 100 zł.

Redakcja